

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobce: S. P.**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice u Lubence č. p. 41, Podbořany, PSČ 441 01, zastoupen Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem v Praze 8 – Karlín, Nile house, ul. Karolinská č. p. 654/2, PSČ 186 00, proti **žalovanému: Ministerstvu vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem v Praze 7, ul. Nad Štolou č. p. 3, Poštovní schránka 21/OAM, PSČ 170 34, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **4. 1. 2016**, č. j. **OAM-205/LE-LE05-PS-2015**, Ev. č. „X“,

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 10. 2015, č. j. OAM-152/LE-BE03-BE03-PS-2015, E. č. „X“, kterým žalovaný rozhodl, že žalobce je ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. a) a ust. § 46a odst. 5 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), povinen setrvat v zařízení pro zajištění cizinců v Drahonicích (dále jen „ZZC“) do 15. 4. 2016. Současně se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému uhradit mu náklady soudního řízení.

V žalobě uvedl, že žalobou napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o setrvání žalobce v ZZC v rozsahu 110 dnů, což se blíží maximální délce 120 dnů, z důvodu, že žalobce nedisponuje cestovním dokladem a ani jiným dokladem totožnosti a dále že se nepodařilo zjistit totožnost žalobce. Vedle toho žalovaný v rozhodnutí konstatoval, že žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany považuje za účelovou.

Žalobce žalovanému vytýká porušení ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu, ve spojení s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když žalovaný nedostatečně zdůvodnil nemožnost uplatnění v případě žalobce uplatnění zvláštního opatření uvedeného v ust. § 47 zákona o azylu. Žalovaný uložení alternativních opatření vyloučil na základě toho, že žalobce na území České republiky nemá žádnou adresu pobytu, nikoho zde nezná, nedisponuje prostředky na pokrytí potřeb spojených s jeho pobytem a na území České republiky nemá žádné vazby. Navíc žalovaný v rozhodnutí ust. § 47 zákona o azylu ani necitoval, takže si žalobce jen mohl domýšlet, co bylo a je jeho obsahem. Žalobce vedle toho nesouhlasí ani s tím, že by jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově, když za současné situace nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou krajinu původu. Navíc ani případná účelovost dané žádosti nebyla důvodem jeho zajištění, když tím byla potřeba zjistit/ověřit žalobcovu totožnost. Uložení zvláštních opatření bylo dle žalobce na místě, když žalobce se dlouhodobě zdržuje na území České republiky a nechce ji opustit, obává se návratu na Ukrajinu, a proto neexistuje obava z útěku žalobce nebo obava z nevyčkání do konce azylového řízení, když žalobce se sám dostavil na Policii ČR s cílem řešit svůj pobyt na území České republiky.

Dále žalobce namítl, že žalovanému nic nebránilo stanovit kratší dobu trvání jeho zajištění a ne v délce 110 dnů. Pokud tak žalovaný učinil, bylo nezbytné, aby stanovenou délku náležitě zdůvodnil jako přiměřenou délku trvání zajištění. Za situace, kdy žalovaný předběžně vyhodnotil žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, není žalobci jasné, proč se tato úvaha nepromítla i do jím stanovené lhůty pro zajištění. Na podporu této námitky žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013 – 42.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě zrekapituloval dosavadní průběh řízení včetně důvodů obsažených v žalobou napadeném rozhodnutí. Poukázal na to, že žalobce na území České republiky pobývá již od roku 2000 neoprávněně a od roku 2008 také bez cestovního dokladu, čímž prokazatelně porušuje právní předpisy České republiky. Sám žalobce přitom vypověděl, že do České republiky přicestoval již v roce 1999 na základě 5 denního voucheru, přičemž zde pobýval nelegálně po skončení jeho platnosti až dosud. Vedle toho sám žalobce uvedl, že platnost jeho cestovního dokladu skončila již v roce 2007, kdy jej také ztratil. Dále žalobce ve správním řízení uvedl, že nedisponuje žádnými doklady totožnosti, že v České republice nikoho nemá a nemá zde žádné vazby. Dne 23. 12. 2015 byl žalobce zajištěn, neboť příslušný správní orgán dospěl k závěru, že v případě žalobce existuje nebezpečí, že zmaří výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany posoudil všechny skutečnosti o žalobci, také jeho dosavadní pobyt na území České republiky, přičemž v jeho případě nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost, když žalobce nepředložil žádný doklad totožnosti a ani lustrací v příslušných evidencích, včetně společných evropských evidencí, nebyly zjištěny k jeho osobě a jím tvrzené totožnosti žádné informace. Proto je žalovaný přesvědčen, že s žalobcem je nutno vést řízení ve věci jím podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany za současného omezení jeho

osobní svobody. Uložení zvláštního opatření dle ust. § 47 zákona o azylu by v případě žalobce nebylo účinné, když žalobce nemá na území České republiky žádnou adresu pobytu, nikoho zde nezná a ani nedisponuje žádnými prostředky k pokrytí prostředků spojených s jeho pobytem. Vzhledem ke skutkovým okolnostem případu žalovaný považuje stanovenou dobu trvání doby zajištění žalobce v ZZC do 15. 4. 2016 za přiměřenou a náležitě zdůvodněnou. Závěrem tak žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a podle ust. § 46a odst. 6 zákona o azylu bez jednání, neboť právní zástupce žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 23. 12. 2015 byl žalobce zajištěn podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, neboť bylo zjištěno, že se pohybuje na území České republiky bez platného cestovního dokladu, kterým by prokázal svoji totožnost a nedisponuje ani vízem pro vstup a pobyt na území České republiky ani schengenského prostoru. Dne 4. 1. 2016 učinil žalobce čestné prohlášení o totožnosti a také byl s ním proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou podal dne 28. 12. 2015. Z uvedených dokumentů vyplývá, že žalobce není nijak schopen svoji totožnost prokázat. Dále v řízení sám žalobce vypověděl, že do České republiky přicestoval již v roce 1999 na základě 5 denního voucheru, přičemž zde pobýval nelegálně po skončení jeho platnosti až dosud, přičemž i platnost jeho cestovního dokladu skončila již v roce 2007, kdy jej ztratil. Dále žalobce ve správním řízení uvedl, že nedisponuje žádnými doklady totožnosti, že v České republice nikoho nemá a nemá zde žádné vazby a ani nedisponuje prostředky na pokrytí potřeb spojených s jeho pobytem na území České republiky.

Podle ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu Ministerstvo vnitra může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti.

V daném případě se soud ztotožnil se žalovaným, že v případě žalobce bylo nezbytné jeho zajištění v ZZC, když nebyly dány podmínky pro uložení zvláštních opatření ve smyslu ust. § 47 zákona o azylu. Podle ust. § 47 odst. 1 se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to za a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo za b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Tento závěr soud opírá o skutečnost, že v případě žalobce

nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost, jelikož žalobce nepředložil žádný doklad totožnosti a ani lustrací v příslušných evidencích, a to i evropských, nebyly k osobě žalobce a jím tvrzené totožnosti zjištěny žádné informace. Soud má přitom za to, že spolehlivé zjištění totožnosti je přitom jedna ze základních podmínek pro náležité posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a následné vydání meritorního rozhodnutí. Ke spolehlivému zjištění totožnosti žalobce je nezbytné jeho zajištění a vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany za současného omezení žalobce na osobní svobodě. Vedle spolehlivého zjištění totožnosti žalobce totiž žalobce nemá žádnou adresu pobytu na území České republiky, nikoho zde nezná, nedisponuje ani prostředky k pokrytí nákladů spojených s jeho pobytem na území České republiky. A také nemá žádné vazby k České republice. Z tohoto důvodu by uplatnění zvláštního opatření dle ust. § 47 zákona o azylu nebylo účinné. Námitky žalobce v tomto směru proto soud vyhodnotil jako nedůvodné.

Dále se soud zabýval námitkou nepřiměřenosti délky doby zajištění žalobce. Ta byla stanovena do 15. 4. 2016, na 110 dní. Touto námitkou žalobce také brojí proti odůvodnění závěru o délce doby povinného setrvání v ZZC s tím, že z něho není zřejmé, proč nestačí k naplnění účelu zajištění kratší doba. Soud se proto zaměřil na důvody, kterými žalovaný dobu povinnosti setrvat v ZZC odůvodnil a tím, zda tyto důvody korespondují s důvodem, proč byla samotná povinnost uložena.

Výkladem ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu se v minulosti zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 Azs 19/2013 - 38, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 2971/2014. Z tohoto rozsudku lze dovodit, že smyslem a účelem úpravy obsažené v § 46a zákona o azylu je zamezit zneužívání řízení o udělení mezinárodní ochrany pro nelegální migraci či jiné nelegální aktivity a v tomto směru má předmětné ustanovení poskytovat účinnou prevenci před nelegální migrací a nebezpečím pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Konkrétně pak k omezení osobní svobody zakotvenému pod písm. a) předmětného ustanovení dochází proto, že není zřejmé, s jakou konkrétní osobou se řízení vede. *„Není-li na jisto postaveno, kdo je osoba, která podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, z jakého státu tedy pochází a jakou má za sebou skutečnou osobní historii relevantní pro posouzení její žádosti, není vyloučeno, že ve skutečnosti o mezinárodní ochranu žádá osoba, která ji vůbec nepotřebuje a které ve skutečnosti nehrozí žádná nebezpečí, kvůli nimž by jí měla být taková ochrana poskytnuta. Praxe řízení ve věcech udělení mezinárodní ochrany naopak ukazuje, že skrývání skutečné identity a tvrzení identity jiné (cizí či zcela smyšlené) je častou metodou ekonomických migrantů, jak se bez skutečných důvodů pokusit získat výhody plynoucí z mezinárodní ochrany. Takovému zneužití tohoto institutu je Česká republika jako stát, který řízení o žádosti vede, oprávněna se bránit, použije-li k tomu humánní a proporcionální prostředky pohybující se v mezích prostoru vymezeného státu vnitrostátním ústavním právem a jeho mezinárodními závazky.“* Z rozsudku dále plyne, že předmětné ustanovení lze aplikovat i tehdy, jsou-li žalovanému v době rozhodnutí k dispozici určité indicie potvrzující tvrzení žadatele o jeho totožnosti, avšak samy o sobě přesto nemohou odstranit pochybnosti o totožnosti žadatele. V takové situaci Nejvyšší správní soud hodnotí maximálně 120 dnů trvající omezení osobní svobody žadatele jako přiměřené, zdůrazňuje však, že z ust. § 46a odst. 4 zákona o azylu pro žalovaného plyne aktivní povinnost provádět účelné kroky směřující ke spolehlivému zjištění totožnosti žadatele; pokud by takové kroky nebyly bez zbytečného prodlení činěny, mohlo by to odůvodňovat závěr, že k dalšímu omezení osobní svobody žadatele není důvod.

V daném případě žalovaný své rozhodnutí o délce doby zajištění žalobce v trvání 110 dnů opřel mj. o skutečnost, že Policie ČR v současné době provádí příslušné kroky ke spolehlivému zjištění totožnosti žalobce. Toto zdůvodnění tak koresponduje závěrům obsaženým ve výše citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 Azs 19/2013 – 38. Námitky žalobce i v tomto směru proto soud vyhodnotil jako nedůvodné.

Soud proto uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastních výpovědí žalobce. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ust. § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu s tím, že rozhodnutí je taktéž přesvědčivě odůvodněno dle požadavků ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, a proto soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

Současně podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu nevznikly a navíc je ani nepožadoval.

Pro úplnost soud směrem k žalovanému uvádí, že žadatele o mezinárodní ochranu lze zadržovat v ZZC z důvodu nedostatku spolehlivých zjištění o jeho totožnosti pouze po dobu, kdy jsou žalovaným či na jeho popud aktivně činěny úkony směřující ke zjištění totožnosti žadatele, ne však déle. Uložit povinnost setrvat v ZZC lze žadateli z tohoto důvodu jen jednou (snad jen s výjimkou uložení povinnosti v jiném řízení o udělení mezinárodní ochrany, v němž navíc bude žalovaný disponovat konkrétními novými údaji, které budou zakládat reálný předpoklad, že s ohledem na nové údaje bude tentokrát již možné v zákonem stanovené maximální lhůtě při ověřování totožnosti žadatele dospět k jeho ztotožnění), a to maximálně na 120 dnů. Délka omezení osobní svobody žadatele zajištěného výlučně z titulu ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu totiž není odvislá pouze od délky probíhajícího řízení o udělení mezinárodní ochrany, ale také od odstranění pochybností o totožnosti žadatele. Pokud žalovaný zjistí totožnost žadatele omezeného na osobní svobodě pouze z důvodu ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, pak jej musí bezodkladně po tomto zjištění propustit, třebaže řízení o jeho žádosti dosud neskončilo, ledaže vydá právě na základě zjištění skutečné (jiné než deklarované) identity žadatele nové rozhodnutí podle ust. § 46a odst. 1 písm. b) či c) zákona o azylu na (nanejvýše) zbytek dosud nevyčerpané maximální doby 120 dnů omezení osobní svobody (srov. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2015, č. j. 44 A 30/2015 – 16; ze dne 27. 8. 2015, č. j. 44 A 61/2015 – 18, www.nssoud.cz).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 19. února 2016

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová